AVROTROS
VRIJDAG
CONCERT

20 NOVEMBER
2026

Noord Nederlands Orkest
speelt **Rachmaninov**

Welkom bij het **AVROTROS Vrijdagconcert**

Al decennialang luidt het AVROTROS Vrijdagconcert het weekend muzikaal in, zowel in TivoliVredenburg als in huiskamers door het hele land via NPO Klassiek. Er klinkt een rijke variatie aan klassieke meesterwerken, onbekende parels van bekende componisten, Nederlandse muziek en spannende premières.

Naast de vaste bespelers, het Radio Filharmonisch Orkest en het Groot Omroepkoor, is er een keur aan gastoptredens van andere Nederlandse toporkesten en ensembles met bekende nationale en internationale stersolisten.

Dit seizoen is Thomas Beijer *artist in residence* bij het AVROTROS Vrijdagconcert. Zijn veelzijdigheid past goed bij de concertreeks: hij is niet alleen een absolute meesterpianist met de prestigieuze Nederlandse Muziekprijs op zak, maar ook componist, schrijver en beeldend kunstenaar. Beijer soleert dit seizoen met het Radio Filharmonisch Orkest, vormt een pianoduo met Hannes Minnaar en speelt kamermuziek met het Animato Kwartet en mezzosopraan Barbara Kozelj. Tijdens dat laatste concert hoort u nieuwe muziek van zijn hand.

In het Vrijdagconcert wordt ook stilgestaan bij de 200ste sterfdag van Beethoven in 2027, met een aantal van zijn mooiste symfonische werken en zijn enige, relatief weinig uitgevoerde oratorium. Andere hoogtepunten in het seizoen zijn het Klassieke Top 400-concert, de Avond van de Balletmuziek en het AVROTROS Filmmuziekconcert: elke klassieke muziekliefhebber kan zijn hart ophalen in het Vrijdagconcert.

Namens AVROTROS, Stichting Omroep Muziek, NPO Klassiek en TivoliVredenburg wensen wij u een seizoen vol muzikale hoogtepunten.

Concertlocatie
TivoliVredenburg
Vredenburgkade 11
3511 WB Utrecht

Kaartverkoop en reserveren
Kaarten koopt u via de kassa van TivoliVredenburg (030 231 45 44) of online (www.tivolivredenburg.nl/avrotros-vrijdagconcert en u krijgt een compleet overzicht). Meer informatie vindt u ook op www.avrotrosvrijdagconcert.nl.

Informatie programmering & reacties
www.avrotrosvrijdagconcert.nl
AVROTROS Vrijdagconcert
avrotrosklassiek
AVROTROS Klassiek

Postadres
AVROTROS Vrijdagconcert
Postbus 2
1200 JA Hilversum

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

VRIJDAG 20 NOVEMBER 2026, 20.15 UUR
AVROTROS Klassiek II

TivoliVredenburg Grote Zaal, Utrecht

Noord Nederlands Orkest speelt **Rachmaninov**

Noord Nederlands Orkest
Kerem Hasan dirigent
Yoav Levanon piano

ANNA MEREDITH (1978)
Nautilus (2011/2023)

SERGEJ RACHMANINOV (1873-1943)
Rapsodie op een thema van Paganini, opus 43 (1934)

PAUZE

CARL NIELSEN (1865-1931)
Symfonie nr. 4, opus 29
'Het onuitblusbare' (1916)
- Allegro
- Poco allegretto
- Poco adagio quasi andante
- Allegro

Het gebruik van uw telefoon *kan storend zijn voor de musici en andere concertbezoekers. We verzoeken u vriendelijk uw telefoon niet te gebruiken en op vliegtuigstand of uit te zetten.*

Dit concert is live te beluisteren via NPO Klassiek, zie ook npoklassiek.nl.
Presentatie: Leonard Evers

Duivelse **VIRTUOSITEIT** en vernietigende **NATUURKRACHT**

Muziek is een energie die vele vormen kent. Daarvan getuigen de drie composities waarvan de klanken vanavond de concertzaal vullen. Merediths *Nautilus* laat het symfonieorkest van een andere, opzwepende kant horen. Rachmaninov bezingt met zijn kleurrijke *Rapsodie op een thema van Paganini* de duivelse energie waarmee de vioolvirtuoos Paganini een eeuw eerder zijn publiek verbijsterde. En in zijn *Vierde symfonie* laat Nielsen de onuitputtelijke oerkracht van de levende natuur horen.

Grenzeloze orkestklanken

Gedreven door de zoektocht naar ongehoorde klanken en mogelijk gemaakt door nieuwe technologische ontwikkelingen onderging het symfonieorkest in de loop van de negentiende eeuw een transformatie; de nieuwe klankkleuren en omvangrijkere orkestbezettingen aan het einde van de negentiende eeuw waren rond 1800 nog toekomstmuziek. De opkomst van elektronische muziek in de twintigste eeuw bracht nieuwe, kunstmatig gecreëerde klanken in het muzikale landschap. De werelden van elektronische en klassieke muziek lijken op het eerste gezicht ver uit elkaar te liggen. Maar met *Nautilus* laat de Schotse componist **Anna Meredith** zien dat deze werelden niet volledig los van elkaar staan en elkaar beïnvloed hebben. Zo hoor je dat de pompende ritmes die we uit de elektronische dansmuziek kennen zich overtuigend laten uitdrukken door een symfonieorkest. *Nautilus* is het eerste nummer van Merediths debuutalbum *Varmints* (2011) voor elektronica. Voor Meredith was het een persoonlijke 'call to arms' om zich – in plaats van orkestmuziek – meer met het componeren van elektronische muziek bezig te gaan houden. Tien jaar later vervaardigde ze een orkestversie van de track. Uitgaande van de koperfanfares aan het begin, laat *Nautilus* een voortdurend stijgende lijn horen, waarin markante ritmes worden afgewisseld met trancemomenten zoals we die uit de minimal music kennen.

Anna Meredith

Merediths Nautilus *laat het symfonieorkest van een andere, opzwepende kant horen.*

Duivelse virtuositeit

Toen **Sergej Rachmaninov** in 1934 zijn *Rapsodie op een thema van Paganini* componeerde, had hij zijn Russische vaderland al meer dan vijftien jaar niet meer gezien. Niet lang na de communistische Oktoberrevolutie van 1917 emigreerde hij samen met zijn familie via een concertreis door Zweden naar de Verenigde Staten, waarbij hij zijn eigendommen en bezittingen in Rusland moest achterlaten. Als componist, pianist en dirigent had hij zich intussen al een internationale reputatie verworven. Hoewel hij zijn vaderland enorm miste en het hem niet lukte volledig in de Amerikaanse cultuur op te gaan, bleef een terugkeer naar Rusland onmogelijk vanwege zijn publieke kritiek op Stalin. In 1930 kocht het echtpaar Rachmaninov in het Zwitserse Hertenstein de moderne villa Senar, vernoemd naar de eerste letters van hun voornamen (Sergej en Natalja Rachmaninov). In de schilderachtige ligging aan het Vierwoudstedenmeer en in nostalgie naar het Russische platteland vond Rachmaninov nieuwe inspiratie tot componeren. Zo ontstond de veelgeprezen *Rapsodie op een thema van Paganini*.

Het centrale thema in de rapsodie komt uit de laatste etude van de *24 Capriccio's voor viool solo* van Niccolò Paganini (1820). Tot op heden geldt dit solowerk als een van de meest virtuoze stukken binnen het klassieke vioolrepertoire. Talloze componisten, waaronder Robert Schumann en Franz Liszt, hebben dit thema gebruikt voor

Sergej Rachmaninov

De melodie werd vanwege haar hoogromantische karakter gebruikt door andere musici, zoals in Fleetwood Macs Everywhere

nieuwe – veelal virtuoze – werken. Dankzij Paganini's ongekend virtuoze vioolspel verwierf hij in zijn tijd niet alleen grote faam; door zijn duistere en wilde verschijning op het podium werd hij ook met de duivel in verband gebracht. Dit geromantiseerde beeld van een satanische virtuoos pakte Rachmaninov op in zijn rapsodie. Naast Paganini's thema doet ook het *Dies irae*, een motief uit de Latijnse dodenmis, in diverse passages zijn intrede. In de loop der eeuwen is deze melodie door talrijke componisten verwerkt als verwijzing naar de dood. Rachmaninov gebruikte deze melodie ook in andere composities zoals in zijn *Dodeneiland* en zijn *Symfonische dansen*. In Rachmaninovs rapsodie verwijst het dies-irae-motief echter minder naar de dood zelf dan naar het beeld van Paganini als een door de duivel bezeten virtuoos.

De *Rapsodie op een thema van Paganini* is opgebouwd uit 24 ononderbroken variaties voor piano en orkest. Na een korte inleiding door het orkest wordt het Paganini-thema aanvankelijk niet door de solist, maar door de violen voorgedragen: Paganini stelt zijn melodie op zijn eigen instrument, de viool, voor. In tegenstelling tot het traditionele thema-variatiemodel heeft Rachmaninovs *Rapsodie* een overkoepelende dramatische lijn. De variaties vloeien naadloos in elkaar over met wisselingen tussen momenten van energieke virtuositeit, onheilspellende dreiging en passages waarin de tijd atmosferisch lijkt stil te staan. Dat zelfs de pianovirtuoos Rachmaninov tegen zijn eigen rol als solist bij de première in 1934 opzag, getuigt ervan dat de *Rapsodie* stuit op de grenzen van wat technisch haalbaar is voor een pianist. In de achttiende variatie wordt het Paganini-motief omgekeerd, langzaam en bovendien in gemoedelijk majeur gespeeld. De daaruit voortkomende melodie is misschien wel het bekendste element uit Rachmaninovs *Rapsodie*. Ze werd vanwege haar hoogromantische karakter gebruikt door andere musici, zoals in Fleetwood Macs *Everywhere*, maar ook in films zoals *Groundhog Day*.

Onvergankelijke natuur

Carl Nielsen kwam uit een arme boerenfamilie op het Deense eiland Funen en werkte zich op tot een van Denemarkens meest gevierde componisten. In zijn loopbaan als symfoniecomponist is een duidelijke ontwikkeling te zien: hij liet zich gaandeweg steeds meer inspireren door ideeën die buiten de abstracte regels van de muziek liggen. Voor zijn *Vierde symfonie* was de natuur in de breedste zin van het woord de drijvende kracht. In het programmablad bij de première van zijn *Vierde symfonie* schreef Nielsen: 'Muziek is leven, dat onuitblusbaar is.' (Musik er liv, som dette uudslukkeligt.) Zo kreeg deze energieke symfonie de bijnaam '*Het onuitblusbare*'. Nielsen componeerde het werk tijdens de Eerste Wereldoorlog. Het lijkt toepasselijk dat hij juist in deze jaren van geweld en verwoesting dit motto aan zijn symfonie gaf. Denemarken was echter net als Nederland neutraal in de Eerste Wereldoorlog. Met zijn motto doelde hij op iets anders. Nielsen had namelijk een grote interesse in het vitalisme, een beweging die de natuur zag als

Carl Nielsen

een allesomvattende levenskracht die achter alles schuilgaat – inclusief de mens en zijn muziek. Vitalisten uit het begin van de twintigste eeuw zagen sterfte als een essentieel onderdeel van de cyclus van het leven. Want zelfs als alle levende wezens op aarde zouden sterven, zou de natuur er altijd weer bovenop komen. Inderdaad: de Aarde heeft door plotselinge veranderingen zoals meteorietinslagen meerdere massa-extincties meegemaakt, zonder dat het leven daarbij volledig 'uitgeblust' werd. Zo schrijft Nielsen in het programma:

> 'Het leven is onbedwingbaar en onuitblusbaar; er wordt gestreden, geworsteld, voortgebracht en verteerd, vandaag net als gisteren, morgen net als vandaag, en alles keert terug. Nogmaals: muziek is leven, dat onuitblusbaar is.'

Hoe het leven allesomvattend en onvergankelijk is, vertaalt Nielsen in zijn *Vierde symfonie* naar muziek. Hij kiest niet voor een beeldende verhaallijn. In plaats daarvan vertegenwoordigt de wijze waarop de muziek zich ontvouwt en ontwikkelt de onuitblusbare natuurkracht: alles in de symfonie moet organisch met elkaar verbonden zijn. Het kleinste melodietje of motiefje zag Nielsen – net als vele tijdgenoten – als een ontkiemend zaadje dat in de loop van het stuk uitgroeit tot een wijdvertakte boom van muziek.

In het laatste deel voeren twee paukenisten een 'duel'

Evenals de natuurlijke stroom van het leven vloeien de vier delen van Nielsens symfonie 'onuitgeblust', zonder onderbreking in elkaar over. De veelzijdigheid van het leven hoor je terug in uiteenlopende sferen: doordringende uitbarstingen zoals in de openingsmaten van de symfonie worden afgewisseld met passages van berusting, idyllische natuurscènes, plechtige koperklanken en krijgshaftige beweging. Een bijzondere rol binnen deze symfonie komt toe aan de pauken. In het laatste deel voeren twee paukenisten een 'duel'. Hiermee wilde Nielsen niet zozeer een oorlogsslag uitbeelden als wel de fundamentele strijd die het leven kenmerkt. De strijd vindt haar overwinning in een triomfantelijk slotakkoord, jubelend gespeeld door het volledige orkest.

TEKST: JOEP JANSSENS

Uitvoerenden

Noord Nederlands Orkest

Het Noord Nederlands Orkest (NNO) brengt symfonische muziek naar de drie noordelijke provincies, met zo'n 120 concerten per seizoen: in concertzalen, in de openlucht, tijdens festivals en voor scholen. De thuisbasis is De Oosterpoort in Groningen, daarnaast verzorgt het orkest concertseries in Drachten, Assen, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Leeuwarden en Stadskanaal. Het NNO speelt daarnaast regelmatig op podia elders in het land, zoals het Koninklijk Concertgebouw in Amsterdam, TivoliVredenburg in Utrecht en De Doelen in Rotterdam. Ook begeleidt het een aantal producties van de Nederlandse Reisopera. Sinds het seizoen 2022-2023 is Hartmut Haenchen vaste gastdirigent van het NNO en per 1 augustus 2025 is Kerem Hasan (1992) aangetreden als vaste gastdirigent. Chef-dirigent is de Noor Eivind Gullberg Jensen.

Kerem Hasan dirigent

De jonge Brits-Cypriotische dirigent Kerem Hasan won in 2017 de Nestlé and Salzburg Festival Young Conductors Award, waarna hij prompt werd aangesteld als Associate Conductor bij de Welsh National Opera. Aansluitend, in 2019, werd hij chef-dirigent van het Tiroler Symphonieorchester Innsbruck.
Per 1 augustus 2025 is Kerem Hasan aangetreden als vaste gastdirigent van het Noord Nederlands Orkest. Hasan werkte eerder onder meer samen met het London Philharmonic Orchestra, Dresdner Philharmonie, ORF Radio-Symphonieorchester Wien, Danish National Symphony Orchestra, Detroit Symphony Orchestra en het Orchestre National du Capitole de Toulouse.
Kerem Hasan werd in 1992 in Londen geboren en studeerde piano en directie aan het Royal Conservatoire of Scotland. Later vervolgde hij zijn dirigentenopleiding aan de Hogeschool voor de Kunsten in Zürich onder leiding van Johannes Schlaefli.

Yoav Levanon piano

De Frankfurter Allgemeine Zeitung omschreef het spel van de nu 22-jarige Israëlische pianist Yoav Levanon: 'Prachtige klank, moeiteloos virtuoos en met een grote innerlijke zekerheid'. Ondanks zijn jonge leeftijd speelde hij al op enkele van de belangrijkste podia, waaronder Wigmore Hall, Tonhalle Zürich, Wiener Konzerthaus, Elbphilharmonie Hamburg, Théâtre des Champs-Élysées en het Luzern Piano Festival.
Levanon gaf zijn eerste concert toen hij 4 jaar oud was, kort daarna won hij een nationaal pianoconcours in Israël. Op zijn zesde won hij een gouden medaille op een internationaal concours in de VS en speelde hij in Carnegie Hall (New York). In 2019 trad hij op als een van de jongste pianisten ooit in de geschiedenis van het gerenommeerde Verbier Festival. Hij werkte onder meer met Murray Perahia en Sir András Schiff.
Begin 2021 nam Yoav Levanon deel aan een filmproject met Daniel Barenboim, kort daarna tekende hij een exclusief platencontract met Warner Classics. Zijn veelgeprezen debuutalbum *A Monument for Beethoven* verscheen in mei 2022. In februari 2024 volgde *Rachmaninoff: Études-Tableaux Op. 39*. Daarover schreef Gramophone: 'Er zijn de afgelopen decennia een aantal fantastische uitvoeringen van de *Études-tableaux* verschenen, maar ik zou Levanons opname dicht bij de top plaatsen.'

SPRINGPLANK VOOR TOPTALENT

Zonder publiek geen muziek. En zonder podium geen nieuwe topmusici. Daarom zet AVROTROS zich in voor het aanstormende klassieke muziektalent van Nederland.

Met talenttraject VIRTUOOS geven wij hen een podium op radio en tv en nemen we hun debuut-cd op. Maar dat kunnen we niet alleen. Voor €15,- per jaar steunt u het talenttraject en ontvangt u drie keer per jaar magazine VIRTUOOS, inclusief debuutalbum.

Sta mee aan de basis van de nieuwste generatie topmusici en word VIRTUOOS-lid!

WORD LID
15,-
PER JAAR
3X MAGAZINE
+ CD

— **Kijk op: avrotros.nl/virtuoos**

STEUN TALENTTRAJECT VIRTUOOS

AVROTROS

De opmaat naar het AVROTROS Vrijdagconcert!

PODCAST

Prelude

Goed voorbereid naar het AVROTROS Vrijdagconcert? In de podcast **Prelude** vertelt presentator Leonard Evers je iedere week meer over het aankomende concertprogramma. Met gasten en muziekfragmenten kom je alvast in de stemming voor het concert dat vrijdag klinkt in TivoliVredenburg én op NPO Klassiek. Je luistert **Prelude** via de gratis app van NPO Luister of via je favoriete podcast-app.

Luister hier

AVROTROS

npo klassiek

Volgende CONCERTEN

VRIJDAG 27 NOVEMBER 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Radio Filharmonisch Orkest met **Thomas Beijer**

Radio Filharmonisch Orkest
David Afkham dirigent
Thomas Beijer piano

TURINA Danzas fantásticas
DE FALLA Noches en los jardines de España; El sombrero de tres picos (Suites I & II)
JAN-PETER DE GRAAFF Le café de nuit

bestel hier

VRIJDAG 4 DECEMBER 2026, 20.15 UUR
TivoliVredenburg, Utrecht

Karina Canellakis dirigeert Mahler 4

Radio Filharmonisch Orkest
Karina Canellakis dirigent
Julia Kleiter sopraan

SAARIAHO Lumière et pesanteur
BERG Sieben frühe Lieder
MAHLER Symfonie nr. 4

bestel hier

COLOFON | **PROGRAMMERING:** Jorinke van Deelen | **PRODUCENT:** Josine Kockelkoren | **PROGRAMMATOELICHTING:** Joep Janssens | **REDACTIE:** Alexander Klapwijk / Pieter Peverelli | **FOTOGRAFIE:** Marco Borggreve, Eduardus Lee, Casper Rila | **ART DIRECTION:** Norbert Croonenberg | **PRODUCTIEBEGELEIDING:** Regalis, Zeist

CONCERTOVERZICHT 2026

VRIJDAG 18 SEPTEMBER 2026
Openingsconcert: Karina Canellakis en Christian Tetzlaff
Radio Filharmonisch Orkest | Groot Omroepkoor | Kodály | Dvořák | Adams

VRIJDAG 25 SEPTEMBER 2026
Philzuid: Le Sacre Du Printemps
Philzuid | Debussy | Takemitsu | Stravinsky

VRIJDAG 2 OKTOBER 2026
Mendelssohns Vierde en Beethovens Tripelconcert
Radio Filharmonisch Orkest | Van Baerle Trio | Farrenc | Beethoven | Mendelssohn

VRIJDAG 9 OKTOBER 2026
Klassieke Top 400
Radio Filharmonisch Orkest | Nationaal Vrouwen Jeugdkoor | Mozart | J.S. Bach | Wagner | Rachmaninov | Fauré | Beethoven

VRIJDAG 16 OKTOBER 2026
De vier jaargetijden van Vivaldi
Concertgebouw Kamerorkest | Mozart | Strauss | Vivaldi

VRIJDAG 23 OKTOBER 2026
Meesterpianisten Thomas Beijer en Hannes Minnaar
Brahms | Janáček | Stravinsky | Ravel

VRIJDAG 30 OKTOBER 2026
Residentie Orkest met Sjostakovitsj' Tiende
Residentie Orkest | Copland | Barber | Sjostakovitsj

VRIJDAG 6 NOVEMBER 2026
Stabat Mater van Rossini
Radio Filharmonisch Orkest | Groot Omroepkoor | Busoni | Strauss | Rossini

VRIJDAG 13 NOVEMBER 2026
Nederlands Philharmonisch met Alice Sara Ott
Nederlands Philharmonisch | Beethoven | Respighi

VRIJDAG 20 NOVEMBER 2026
Noord Nederlands Orkest speelt Rachmaninov
Noord Nederlands Orkest | Meredith | Rachmaninov | Nielsen

VRIJDAG 27 NOVEMBER 2026
Radio Filharmonisch Orkest met Thomas Beijer
Radio Filharmonisch Orkest | Turina | Falla | Jan-Peter de Graaff

VRIJDAG 4 DECEMBER 2026
Karina Canellakis dirigeert Mahler 4
Radio Filharmonisch Orkest | Saariaho | Berg | Mahler

VRIJDAG 11 DECEMBER 2026
Bachs Magnificat
Nederlandse Bachvereniging | Gregoriaans | W.F. Bach | J.S. Bach | C.Ph.E. Bach

VRIJDAG 18 DECEMBER 2026
AVROTROS Kerstconcert: Mozarts Krönungsmesse
Radio Filharmonisch Orkest | Groot Omroepkoor | Wagenseil | Tůma | Haydn | Reissiger | Mozart

WIJZIGINGEN VOORBEHOUDEN

AVROTROS VRIJDAG CONCERT

Verrassend klassiek!

avrotrosvrijdagconcert.nl